

TRANSPARENSE

Increasing Transparency of Energy Service Markets

Energetinių paslaugų rinkų skaidrumo didinimas

Romualdas Škėma
Lietuvos energetikos institutas

2013 11 14
Vilnius

Definitions

Apibrėžimai

Energy performance Contract (EPC)

Energy performance contracting (EPC) is a “contractual arrangement between the beneficiary and the provider of an **energy efficiency improvement measure, verified and monitored** during the whole term of the contract, where investments (work, supply or service) in that measure are paid for in relation to **a contractually agreed level of energy efficiency improvement** or other agreed energy performance criterion, such as financial savings”. *(Official version of European Directive 2012/27/EU)*

Sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo (angl. EPC)

Tai naudos gavėjo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės teikėjo sutartis, tikrinama ir stebima visą susitarimo laikotarpį, kai už investicijas (darbą, prekių ar paslaugų tiekimą) į tą priemonę mokama atsižvelgiant į **suderintą energijos vartojimo efektyvumo didinimo lygį ar kitą sutartą energinio naudingumo kriterijų, pvz., sutaupytas lėšas.**
(Oficialus ES Direktyvos 2012/27/ES vertimas)

Definitions

Apibrėžimai

Energetinių paslaugų bendrovė (angl. ESCO)

Tai fizinis ar juridinis asmuo, teikiantis energetines paslaugas arba kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones galutinio vartotojo įrenginiams ar galutinio vartotojo patalpose **pagal energijos vartojimo efektyvumo sutartį, kurios išskirtinis bruožas yra sutaupytos energijos garantija.** („Transparensense“ projekto partnerių versija)

Definitions

Apibrėžimai

Energetinė paslauga

„Energetinė paslauga“ - fizinė nauda, naudingumas ar gerovė, sukuriami sujungus energiją su energetiškai efektyvia technologija ir (arba) veiksmu, kuris gali apimti eksploatavimą, priežiūrą ir **kontrolę, būtiną teikiant paslaugą, kuri teikiama pagal sutartį** ir buvo įrodyta, kad įprastinėmis sąlygomis dėl jos atsirado patikrinamas ir išmatuojamas ar apskaičiuojamas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas arba pirminės energijos sutaupymas.

Projekto santrumpa

Europos Sąjungoje nuo 1990 m. energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams finansuoti gana plačiai yra naudojamas „Sutarties dėl energijos vartojimo efektyvumo **(angl. EPC) modelis, kuris leidžia pasiekti gerų energijos taupymo rezultatų**. Šis modelis yra gerai vertinamas tiek iš energijos vartotojų, tiek iš paslaugas teikiančių bendrovių (angl. ESCO) pusės.

ES dokumentai, skatinantys Energetinių paslaugų rinką ES šalyse

Pirmasis ES įpareigojimas Lietuvai taikyti „EPC“ modelį buvo pateiktas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS direktyva 2006/32/EB

2006 m. balandžio 5 d.

dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų

(25) **Energetinės paslaugos** ir kitos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, naudojamos siekiant taupyti energiją, turi būti remiamos ir (arba) įgyvendinamos pasitelkus savanoriškus suinteresuotų subjektų ir valstybių narių paskirtų viešojo sektoriaus įstaigų susitarimus.

(26) Savanoriški susitarimai, kuriuos apima ši direktyva, turėtų būti skaidrūs.

ES dokumentai, skatinantys Energetinių paslaugų rinką ES šalyse

Europos parlamento ir tarybos direktyva 2012/27/ES

Dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB¹ ir 2010/30/ES² bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB³ ir 2006/32/EB⁴; 2012 m. spalio 25 d.

¹ 2009 m. spalio 21 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA **2009/125/EB**, nustatanti **ekologinio projektavimo** reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą

² 2010 m. gegužės 19 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA **2010/30/ES** dėl su energija susijusių gaminių suvartojamos energijos ir kitų išteklių **nurodymo ženklinant gaminį** ir apie jį pateikiant standartinę informaciją (nauja redakcija)

³ 2004 m. vasario 11 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA **2004/8/EB** dėl **termofikacijos skatinimo**, remiantis naudingosios šilumos paklausa vidaus energetikos rinkoje, ir iš dalies keičianti Direktyvą 92/42/EEB

⁴ 2006 m. balandžio 5 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA **2006/32/EB** dėl **energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų**, panaikinanti Tarybos direktyvą 93/76/EEB

Direktyvos tikslai ir uždaviniai

- Šia direktyva nustatoma bendra **energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Sąjungoje priemonių sistema**, siekiant užtikrinti, kad 2020 m. būtų pasiektas Sąjungos 20 % energijos vartojimo efektyvumo tikslas ir sudarytos sąlygos vėliau toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą.
- Joje nustatomos **taisyklės, kuriomis siekiama šalinti kliūtis energetikos rinkoje ir rinkos trūkumus**, trukdančius efektyviai tiekti ir naudoti energiją; be to, numatoma nustatyti 2020 m. nacionalinius orientacinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus.

Naujoji direktyva valstybes nares įpareigoja:

- Tobulinti esamus ir ieškoti naujų **finansavimo šaltinių bei modelių**, skirtų energijos vartojimo efektyvumą didinančių priemonių diegimui.
- Esamiems ir potencialiems energetinių paslaugų bei energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių viešajame ir privačiame sektoriuje pirkėjams **parengti pavyzdinių finansinių modelių sutarčių pavyzdžius**.
- Reguliariai informuoti specialistus bei visuomenę apie visus šalyje esančius ir naudojamus finansavimo šaltinius, skirtus energijos vartojimo efektyvumą didinančių priemonių diegimui.

Trumpai apie projektą

Projektas pradėtas vykdyti 2013 m. balandžio 1 d. ir bus baigtas 2015 m. spalio mėn.

Projekto koordinatorius – Čekijos Efektyvaus energijos vartojimo centras.

Projektą vykdo partneriai iš 20-ties Europos šalių:

1. Čekija	7. Austrija	14. Ispanija
2. Jungtinė
Anglijos Karalystė	8. Bulgarija	15. Graikija
3. Vokietija	9. Italija	16. Latvija
4. Slovėnija	10. Olandija	17. Vengrija
5. Švedija	11. Lenkija	18. Danija
6. Belgija	12. Portugalija	19. Norvegija
	13. Slovakija	20. Lietuva

Lietuvą projekte atstovauja Lietuvos energetikos institutas.

Bendra projekto vertė – 2,1 mln. eurų.

Projektą dalinai finansuoja ES „Pažangi energetika Europai“ mokslinė programa.

Trumpai apie projektą

Pagrindiniai klausimai, kurie bus nagrinėjami projekto vykdymo metu

Energetinių paslaugų bendrovių (ESCO) Elgesio kodeksas

Tai „ESCO“ veiklos procedūrų aprašymas (nuo idėjos iki sutarties dėl energijos vartojimo efektyvumo pabaigos)

Techniniai klausimai:

- Suvartojamos energijos kiekio nustatymas prieš energiją taupančių priemonių įdiegimą.
- Suvartojamos energijos kiekio po energiją taupančių priemonių įdiegimo matavimas, matavimo **kontrolė per visą sutarties laikotarpį**.
- Kiti klausimai.

Energetinių paslaugų bendrovių (ESCO) Elgesio kodeksas

Finansavimo klausimai:

- Atsiskaitymo už įdiegtas energiją taupančias priemones tvarka (**mokėjimo tvarka**).
- Kas bus jei vartotojas taps nemokus?
- „ESCO“ **bankroto** atvejis.
- Kiti su finansavimu susiję klausimai.

Etikos klausimai:

Etikos klausimai, liečiantys tiek „ESCO“ veiklą, tiek energijos **vartotojo elgseną** per visą sutarties laikotarpį.

Ačiū už dėmesį!

transparensense
INCREASING TRANSPARENCY OF ENERGY SERVICES MARKETS

PRADŽIA

SVEIKI ATVYKĖ Į "TRANSPARENSE" PROJEKTĄ

The goal of the Transparensense project is to increase the transparency and trustworthiness of Energy Performance Contracting (EPC) markets throughout Europe. With its twenty partners covering both mature and beginner EPC markets, the project has a great potential to develop and increase the European EPC market and thereby achieve substantial energy efficiency improvement.

NAUJIENOS

PROJEKTO PARTNERIAI
ES VYKDOMASIS

Projekto tinklapis:
www.transparensense.eu

Kontaktai:
Romualdas Škėma
skema@mail.lei.lt

Lietuvos energetikos institutas

Už tekste pateiktą medžiagą atsako autoriai. Europos komisija bei EACI už pateiktą tekste informaciją neatsako.

Co-funded by the Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union

